

Terje Alfnes
Grusveien 16A, NO-1430 Ås
Tlf. 64 94 11 68, mob. 918 61 149
E-post: ast.alfnes@online.no

Til: Miljøverndepartementet

Fra: Terje Alfnes

1430 Ås, 15.11.2007

MERKNADER TIL HØRINGSUTKAST LOV FOR OSLOMARKA

INNHold

Overordnet mål.....	1
Langsiktighet	1
Nærheten til friluftsmulighetene.....	1
Generelle merknader	2
Likhet og rettferdighet.....	2
Ulike verneklasser	2
Consensus	2
Lov eller forskrift	3
Enkelte paragrafer i lovutkastet.....	3
Kommende forskrifter og utfyllende bestemmelser	3
Dispensasjoner.....	3
Arealkravene.....	3
Markagrensen	4
Sammensetning av Markarådet (§ 15).....	4
Min bakgrunn	4

Til utkastet til Markalov med høringsfrist 15.11.2007 har jeg følgende merknader:

OVERORDNET MÅL

Langsiktighet

Det overordnede målet, og som i det hele tatt berettiger å vedta en egen lov for Osloområdet, må etter min mening være å få en helt annen **langsiktighet inn i bevaringen av Marka** enn gjennom dagens system. Mens kommuneplanene har en horisont på maks. 15-20 år, trengs det for de mest verneverdige områdene en horisont på **min. 50 år, helst betydelig lengre**. Det gjelder for så vel dyrket jord som for skog og andre friluftsområder. I forkant av den nettopp gjennomførte reringen av kommuneplanen i min egen heimkommune Ås, fikk jeg se vel 50 år gamle flybilder av sentralområdet. Selv om jeg selv har bodd i Ås i storparten av de siste 40 årene, så var det "plent umulig" for meg å kjenne meg igjen på flybildene hvor alle nåværende store boligområder den gang var bare skog. Og denne forandringen har skjedd bare i løpet av vel en halv normal levetid for oss mennesker!

Nærheten til friluftsmulighetene

Betydningen av nærheten til friluftsmulighetene for landets desidert største befolkningskonsentrasjon, må være den andre store begrunnelsen for å lage en egen særlov for Oslo-marka i stedet for en felles lov for alle bynære områder i Norge.

En konsekvens av dette er at den foreslåtte Markaloven må bli slik at flest mulig får, og ikke minst vil, bruke Marka, og bruke den mest mulig. En følge av dette igjen er at restriksjonene ikke må bli så strenge at det hemmer folk flest sin bruk av Marka, men tvert imot stimulerer til økt bruk. Dette har direkte betydning for hvor strenge restriksjonene skal være mht. tilrettelegging av servicetilbud for både dagsturer og overnattinger (stirydding, løypeutbedringer og -preparering, overnattingssteder, privathytter). Oslomarka må bli mer attraktiv ut fra dagens komfortkrav, og gi et konkurransedyktig tilbud i forhold til mer fjerntliggende områder.

Klimadebatten som nå har åpnet øynene på mange av oss, har gitt nok et argument for å tilrettelegge Oslomarka for folk flest, om nødvendig på bekostning av de få som prioriterer urskog og sjeldne naturopplevelser i stedet for lett framkommelighet på skogsveier, i turstier og skiløyper. Ifølge Akershus Venstre forårsaker veitrafikken 62 % av CO₂-utslippene i Akershus. Da vil det være langt bedre for klimaet om den overveiende andelen av turfolket i Oslo o/omegn legger sine turer til Oslomarka og ikke helt til Trysil, Sjusjøen, Geilo, Hemsedal, Valdres m.m., og at de få som vil oppleve mest mulig uberørt natur og se sjeldne arter foretar de lengre reisene.

Ut fra tall presentert i Østlandets Blad kan en anslå at ca. 85 % av befolkningen sjelden eller aldri benytter Sørmarka som de naturlig sogner til. At det for folk flest er langt viktigere med de nære "lufte-hunden skogene" enn de store uberørte skogsområdene, bør en også ha tanke for ved utformingen av den nye Markaloven med tilhørende forskrifter.

GENERELLE MERKNADER

Likhet og rettferdighet

"Likhet for loven" er et viktig prinsipp i Norge. Dette sammen med at loven skal framstå som fornuftig for folk flest, vil være viktig for at Markaloven skal bli respektert og etterlevd, noe som dessverre ikke alltid er tilfelle med dagens restriksjoner. I dag er det bl.a. uakseptable forskjeller mellom kommunene, og etter min mening uforståelige og ubegrunnede strenge regler for å gi dispensasjoner fra hovedreglene.

Ulike verneklasser

Aha-opplevelsen jeg omtalte under "Overordnede mål/Langsigtighet" sier noe om behovet for skikkelig langsigte tenking og planlegging. Men med de mange som har behov for bolig i Oslo-området, og næringsutviklingen som også trekkes hit pga. de mange som allerede har etablert seg og de mange som bor her, må det også skaffes til veie store utbyggingsområder.

For å imøtekomme både friluftsmulighetene, behovet for utbyggingsareal og miljøhensynet som betinger korte reiseavstander, må det gjennomføres en detaljert klassifisering av alle areal ved hjelp av **flere "verneklasser"**. På den måten vil de mest verneverdige områdene lettere kunne bevares som Marka til "evig tid", mens de minst verneverdige områdene etter hvert kan tas i bruk til andre formål. Follomarka som er foreslått som en del av Marka, er et typisk eksempel på at store areal kan frigis til andre formål dersom en går mer detaljert til verks framfor bare å trekke den "rette" streken som har blitt lansert som ny Markagrense. I dette området vil hensynet til matproduksjon også veie mye tyngre enn i den nåværende Oslomarka.

Verneklassene vil også kunne benyttes ved behandling av dispensasjoner til tiltak innenfor Markagrensen. Et spesielt hensyn ved dispensasjonsbehandlingene er den grunnleggende forskjellen mellom randsoner og langt inne i Marka. Det er for folk flest vanskelig å forstå at det skal være like strenge restriksjoner for f.eks. opprustning av ei hytte som ligger ved bilvei åpen for alminnelig trafikk på Ringkollen som for tilsvarende i den tilnærmet uberørte naturen mellom Katnosa og Kikut.

Consensus

Det beste vernet får en når folk flest får forståelse for de restriksjonene som innføres. Det betyr at de ytterliggående fantastene sine synspunkter på "begge sider" må tones ned til fordel for den store, store gruppen som mener en omforent consensus både gir det beste vernet, og i denne saken også et tilstrekkelig vern. Dessuten må en skjele til historien. Det er liten grunn til å innføre nye restriksjoner der grunneierne sammen med de enkelte kommunene har tradisjon for en god forvaltning av Marka.

Lov eller forskrift

For en lekmann er det overraskende at det presenterte lovutkastet er så lite konkret. Når en leser andre lover får en som regel et godt inntrykk av hvilke regler og krav som gjelder uten å måtte gå til forskriftene, derfor mener jeg at mange av forholda som jeg seinere omtaler under "**Kommende forskrifter og utfyllende bestemmelser**" med fordel **bør inntas i selve loven**, f.eks. konkrete retningslinjer for dispensasjoner. Som følge av ovennevnte vil flere av mine konkrete kommentarer måtte dreie seg om forhold som ikke står i lovutkastet.

Uansett, det synes som mange av de viktigste beslutningene vil bli utsatt til seinere og formelt bare bli foretatt av regjeringen. I denne situasjonen er det viktig som omtalt i § 2 at forslaget til tilhørende **forskrifter sendes på høring til alle** som har uttalt seg om lovutkastet.

ENKELTE PARAGRAFER I LOVUTKASTET

Til de enkelte paragrafer i lovutkastet har jeg følgende merknader:

§ 1 Formål. Legg til det som er understreket i det følgende: ---verdi for friluftsliv, naturopplevelser og idrett på lengre sikt. ---bærekraftig bruk til andre formål, og særlige hensyn til tilrettelegging for økt friluftsliv og landbruk.

Se begrunnelsen under "Overordnet mål/Nærheten til friluftsmulighetene".

§ 15 Rådet for markasaker. Jeg er skeptisk til at rådet selv skal velge sin leder.

Slik utpeking av leder vil bli for tilfeldig etter min mening for et råd som skal bli så viktig en premissleverandør for det offentlige.

KOMMENDE FORSKRIFTER OG UTFYLLENDE BESTEMMELSER

Jeg har følgende kommentarer til det som ikke er omtalt i selve lovutkastet:

Dispensasjoner

Bruk av dispensasjoner framfor generelt mer lempelige krav, bør bli et viktig verktøy for en god praktisering og ikke minst harmonisering av Markaloven i de ulike kommunene. Da må det lages felles retningslinjer som de berørte kommuner og fylker kan arbeide etter, og disse bør være slik at de:

- a) Gir større handlerom for stedlige hensyn og individuelle hensyn.
- b) Kan tillate større og flere inngrep i randsonen enn midt inn i Marka.

Aktiv bruk av dispensasjoner åpner for å tilpasse restriksjonene i forhold til behovet i intensjonene bak loven, og det vil etter min mening være en bedre løsning enn å "skjære alle over en kam". Det er vanskelig å forstå at restriksjonene i randsonen i f.eks. Jevnaker kommune trenger å håndheves like strengt som i Lillomarka. For hyttebebyggelsen er det etter min mening viktigere å vurdere utforming og beliggenhet enn antall kvadratmeter. Og ved den løsningen jeg foreslår vil en få utnyttet den viktige lokalkunnskapen i kommunene i forvaltningen av Markaloven.

Arealkravene

Arealkravene ved oppgradering av eksisterende hytter bør heretter bli like i alle markakommunene.

Jeg har fått opplyst at arealkravene i dag varierer fra 120 m² i Lunner, 85 m² i Bærum og til 50 m² hytte + 10 m² uthus BRA i Hole og Ringerike, noe jeg ikke finner noen saklig grunn til. Like krav går på likhetsprinsippet og derved forståelsen for å etterleve loven. De minste arealkravene er så strenge at det ikke blir attraktivt eller mulig for barn og unge å be med seg kameratene på hytta. Med dagens krav til komfort blir hytta heller ikke attraktiv for de voksne, de har nå fått råd til å kjøpe seg hytte uten slike restriksjoner (jf. de mange ubrukte eller nesten ubrukte hyttene i Ringkollområdet og CO₂-forurensningen ved å reise lenger). Det er ikke nødvendig eller vil ta seg godt ut med "hytteslott" innen Marka, jeg foreslår derfor dispensasjonsgrenser på 70-80 m² for hytte + 15 m² BRA for uthus.

Markagrensen

Ut fra bl.a. likhetsprinsippet bør markagrensen justeres i randsonen med hensyn til eksisterende bebyggelse. Alternativt bør det gis økt adgang til dispensasjoner for å jevne ut ulikhetene på sikt.

Hvorfor skal Kleivstua og omkringliggende hytter ligge utenom Markagrensen i Hole kommune, mens den i Ringerike kommune helt parallell Ringkollstua og hyttebebyggelsen i det området skal ligge innenfor Markagrensen?

De strenge restriksjonene på Ringkollen har vi nå sett resultatet av gjennom flere år. De siste 10 årene har det vært 3 forskjellige drivere av Ringkollstua, og gjennom flere måneder har den nå vært stengt. Årsak: Driftsgrunnlager for denne skihytta er for svakt, bl.a. fordi den ligger ved startpunktet for turfolket og den ikke kan tilby overnatting. Markarestriksjonene har hittil hindret bygging av nødvendige overnattingsplasser.

Hvis det ikke blir gitt tillatelse til å bygge overnattingsplasser, er det ikke vanskelig å se at da vil alpinbakken som ligger like ved bli nedlagt, det blir vanskeligere å arrangere skirenn på Ringkollen (har vært reservert for mange skirenn som er flyttet pga. snømangel, bl.a. Holmenkollmarsjen). Tilbudet til hyttebeboerne vil gå ned, det blir mindre bompenger til vedlikehold av Ringkollveien, færre vil bruke skiløypene og Skiforeningen får større problemer med å preparere så stort løypenett. Utviklingsspiralen og derved bruken av denne viktige delen av marka vil gå ned i stedet for som ønsket opp.

Sammensetning av Markarådet (§ 15)

I rådet må det **bli en god balanse** mellom natur(vern)fantastene på den ene siden, brukere flest (jf. tilretteleggingsgrad), og næringsutøver og grunneierne som stort sett har forvaltet Marka på en utmerket måte i årtier på den andre siden.

I mange slike saker har det vært en tendens til at Naturvernforbundet, Natur og ungdom, idrettsforbund og -lag/Skiforeningen o.l. organisasjoner har blitt overrepresentert i forhold til vanlige "søndagsbrukere" og ikke minst grunneiere. Mye fordi disse interesseorganisasjonene "roper høyest". Jeg viser for øvrig til "Generelle merknader/Consensus" foran hvor jeg omtaler at det beste vernet får en når folk flest får forståelse for de restriksjonene som innføres.

MIN BAKGRUNN

Min bakgrunn for de framførte meningene foran er som følger:

Jeg er AFP-pensjonist og bruker både Sørmarka og ikke minst Nordmarka/Krokskogen relativt mye sommer som vinter, ikke minst etter at vi var så heldige å få kjøpt hytte på Ringkollen i 1997. Sist vinter gikk jeg 140 mil på ski, og det uten å delta i et eneste skirenn. Jeg går ikke så fort, derfor tilsvarende lenge, og jeg får god tid til å reflektere. I sommer plukket kona og jeg bl.a. ca. 110 liter tyttebær. Jeg mener trafikken i Ringkollområdet har avtatt merkbart de 10 årene vi har hatt hytta, og mener området har kapasitet til langt større trafikk uten at kvaliteten for oss brukere går ned. Heller i tvert i mot. Ringkollstua sliter med driften pga. liten trafikk, og vi spør oss hvor lenge Skiforeningen kan opprettholde sitt høye prepareringsnivå hvis trafikken fortsetter å avta.

Terje Alfnes